



Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Mervi Toivanen

Lausunto

10.6.2021
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

SP/2022/162

1 (3)

Talousvaliokunta

Asiantuntijalausuntopyyntöne EJ 5/2022 vp – E 34/2021 vp

Asiantuntijalausunto "Valtioneuvoston jatkokirjelmä: Pankkiunionin syventäminen ja pankkien kriisinhallinta- ja talletussuojalainsäädännön kehittäminen"

Kiitän Suomen Pankille lähetetystä asiantuntijakutsusta ja esitän kunnioittavasti seuraavan.

Pankkiunionin syventäminen ja yhteinen eurooppalainen talletussuoja (EDIS)

Suomen Pankki kannattaa pankkiunionin loppuunsaattamista ja yhteisen eurooppalaisen talletussuojan luomista. Loppuunsaattaminen on tärkeää, sillä se tukisi rahoitusvakautta ja rahoituksen välitystä. Vakaat rahoitusmarkkinat luovat puolestaan hyvät edellytykset rahoituksen välitykselle ja talouskasvulle. Yhteinen talletussuoja lisäisi myös luottamusta pankkijärjestelmään, ehkäisisi talletuspakoja ja vähentäisi pankkien ja niiden kotivaltioiden välisiä haitallisia kytköksiä. Se olisi pitkällä aikavälillä erityisen tärkeä Suomen kaltaisille maille, joilla on kokoonsa nähden suuri, keskittynyt pankkisektori.

Eurooppalainen talletussuojajärjestelmä tulee perustumaan pankeilta kerättäviin talletussuojamaksuihin. Pankkien maksamien talletussuojamaksujen riskiperusteisuus on hyvä periaate, jonka pohjalta yksityiskohtia voidaan pohtia.

Toimiakseen uskottavasti kaikissa tilanteissa yhteisellä talletussuojarahastolla tulisi olla kriisinhallintarahaston tapaan uskottava varautumisjärjestely. Varautumisjärjestely olisi erityisen tärkeä koko pankkijärjestelmän vakautta uhkaavien tilanteiden, ns. systeemisten kriisien, varalta. Jos talletussuojajärjestelmän uskottavuuteen kohdistuisi epäilyjä, negatiiviset vaikutukset rahoitusmarkkinoilla ja tallettajien keskuudessa voisivat olla välittömiä ja merkittäviä.

Suomen Pankki pitää tärkeänä, että pankkien altistumia kotivaltionsa riskeille vähennetään ja pääomia näiden riskien kattamiseksi parannetaan. On perusteltua vaatia pankilta nykyistä enemmän pääomia, jos pankki haluaa omistaa paljon yksittäisen valtion velkoja. Yhteiseen talletussuojaan siirtyminen viivästyisi kuitenkin merkittävästi, jos jo ennen talletussuojaratkaisun hyväksymistä



Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Mervi Toivanen

Lausunto

10.6.2021
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

SP/2022/162

2 (3)

edellyttäisiin pankkien kotivaltioriskien merkittävää vähentymistä suhteessa niiden omiin pääomiin. Pitkän aikavälin tavoitteena tulisi pohtia, voisiko valtionlainoja kohdella pankkisääntelyssä niihin liittyvien riskien mukaisesti ilman erityisiä poikkeuksia. Sääntelymuutokset olisi kuitenkin toteuttava riittäviä siirtymäaikoja noudattaen, jotta vältetään kielteiset vaikutukset rahoitusvakauteen.

Pankkien kriisinratkaisu- ja talletussuojalainsäädännön kehittäminen

Suomen Pankki suhtautuu varauksellisesti talletussuojarahaston varojen käyttöön muihin tarkoituksiin kuin korvattavien talletusten maksamiseen. Talletussuojajärjestelmän tehtävänä on varmistaa, että tallettajat voivat luottaa talletustensa säilyvyyteen ja siten ehkäistä talletuspakojä. Talletussuojarahaston varojen käytön laajentaminen useampaan kohteeseen voi heikentää varojen käytön läpinäkyvyyttä ja rahaston uskottavuutta. Aiheetonkin epäluulo talletussuojarahaston varojen riittävydestä voi horjuttaa rahoitusvakautta.

Suomen Pankki suhtautuu myönteisesti ajatukseen siitä, että kriisinratkaisukehikkoa voitaisiin tehostaa yhteiskunnan ja keski suurten pankkien kannalta paremman lopputuloksen aikaansaamiseksi. Nykykehikko, jossa pankit asetetaan joko kriisinratkaisu- tai konkurssimenettelyyn, on Euroopan pankkisektorin monimuotoisuus huomioon ottaen melko mustavalkoinen. Lisäksi kansallisten konkurssimenettelyjen sallimissa toimenpiteissä on Euroopassa merkittäviä eroja. Kriisinratkaisuviranomaisten tietynasteisen harkintavallan säilyttäminen on tärkeää hyvien ratkaisujen löytämiseksi, mutta toisaalta on varmistettava pankkien tasapuolinen kohtelu.

Suomen Pankki kannattaa sijoittajavastuun säilyttämistä kriisiratkaisukehikon kulmakivenä. Yhteinen kriisinratkaisukehikko rakentuu ajatukselle, että kriisinratkaisun kustannuksista vastaavat ensisijaisesti pankkien omistajat ja sijoittajat. Vasta sijoittajavastuun toteutumisen jälkeen voidaan tarvittaessa turvautua pankkien maksuilla kerrytettyyn kriisinratkaisurahastoon. Tästä periaatteesta tulee pitää kiinni.

Samaan aikaan Suomen Pankki pitää tärkeänä huolehtia siitä, etteivät pankit joudu esimerkiksi kokonsa puolesta epätasa-arvoiseen asemaan sijoittajavastuun asettamien vaatimusten täyttämisen suhteen. Pankkisääntelyn tehtävänä ei ole luoda keinotekoisia skaalaetuja eikä tilanteita, joissa jokin pankki ei pysty täyttämään julkisen vallan vaatimuksia. Pankkisektorin vakauden ja kriisinsietokyvyn näkökulmasta ei myöskään ole etu, että pankit pakotetaan liiketoimintamallinsa osalta liian samanlaiseen muottiin, sillä se lisää koko järjestelmän haavoittuvuutta.



Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Mervi Toivanen

Lausunto

10.6.2021
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

SP/2022/162

3 (3)

Suomen Pankki suhtautuu lähtökohtaisesti positiivisesti maksunsaantijärjestyksen ja maksukyvyttömyyslainsäädännön harmonisointipyrkimyksiin. Sijoittajavastuun toteuttamisessa ei pitäisi syntyä merkittäviä eroja sen suhteen, miten eri maiden lainsäädännössä käsitellään erilaisia velkaeria. Velkahierarkian lisäharmonisointi edesauttaisi rajan ylittävien pankkiryhmittymien ongelmien hoitoa.